

Zimní výskyt sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) v přírodní rezervaci rybník Baroch

Winter Occurrence of Bearded Reedling (*Panurus biarmicus*) in Natural Preserve Baroch Pond

Jiří Česák

Rybník Baroch leží asi 6 km severně od Pardubic v katastru obce Hrobice v nadmořské výšce 242 m. Rybník o rozloze 27 ha je z velké části zarostlý velmi hustým rákosem obecným (*Phragmites communis*). Volná hladina je jen u stavidla 2 ha a několik vodních ok v jižní a jihozápadní části rybníka. Voda v průměru dosahuje hloubky 1 m. Rybník není rybářsky obhospodařován a od roku 1998 je vyhlášen přírodní rezervací.

Sýkořice vousatá je u nás stálý a přelétavý druh, zimující na hnízdišti (HUDEC 1983). V letech mapování zimního rozšíření ptáků v České republice 1982-1985 bylo jen 15 pozorování v 6 kvadrátech (BEJČEK et al. 1985). Z východních Čech je také jen málo údajů o zimování (ŠTANCL et ŠTAN-CLOVÁ 1987, ČESÁK 1985).

Nepravidelně tuto lokalitu navštěvuji od roku 1977, teprve od roku 1990 se jí věnuji systematicky po celý rok.

Poprvé jsem zde sýkořice vousaté pozoroval 12. dubna 1992 při přeletu jednoho páru podél rákosí a zase v roce 1996 zde jeden pár vyhnízdil a vyvedl 2 mláďata (ČESÁK 1997).

Zimující sýkořice jsem poprvé zjistil 6. února 1998 při procházení rákosovým porostem po ledu. Počet jedinců jsem odhadl na 20 exemplářů. Následující den jsem společně s J. Rejlem lokalitu znovu navštívil s úmyslem některé jedince odchytnout do nárazové sítě za pomoci nahrávky hlasu sýkořice na magnetofonu. Bohužel jsme nebyli úspěšní. V následujících dnech led roztál a tím jsem ztratil k sýkořicím přístup, mohl jsem je již pozorovat pouze ze břehu. 1. března se ozývaly z rákosí v severní části rybníka, ale jejich počet se mi nepodařilo zjistit. 22. března byla na rybníku 2 poměrně početná hejnká. První se pohybovalo v západní části rybníka a při jejich přeletu jsem napočítal 28 ex., druhé v severní části čítalo 31 exemplářů. V jedné chvíli celé hejnkó vzletlo do výšky nad rákosí a zase se vrátilo zpět na původní místo. Sýkořice se zde zdržovaly až do 29. března, kdy jsem pozoroval posledních 9 ex. na okraji rákosí. V hnízdní době nebyly pozorovány.

Druhé zimování je z následující zimy 1998-1999. Dne 8. listopadu 1998 se v rákosí zdržovala tři hejnká čítající 10-20 exemplářů. Dne 24. prosince jsem pozoroval 2 hejnká 10 a 12 ex. Dne 2. ledna 1999 jsme s J. Rejlem natáhli dvě sítě po 20m. Jedna sítí byla v jižní části rybníka, kde se pohybovalo 12 sledovaných jedinců. Druhá sítí byla v severní části, kde se zdržovalo 10 ex. Zde jsme použili k odchytnutí živého volavce v kleci. Sýkořice se pohybovaly v blízkosti sítě, ale žádná se ani přes vábení volavého samečka nechytla.

Led byl toho dne jen 4 až 6 cm silný a v následujících dnech po oblevě byl ještě slabší. Dne 16. ledna se obě hejnká ozývají na stejných místech. Dne

12. února obě hejnka zalétla nocovat do rákosí v jižní části rybníka. Dne 20. února se zde zdržovalo celkem asi 20 exemplářů.

Summary

A wintering of Bearded Reedling (*Panurus biarmicus*) was observed during winter in 1997 – 1998 and 1998 – 1999 in Baroch Pond Natural Preserve. In February 1998, 20 individuals were observed in the locality, in March 1998 the numbers rose up to 59 individuals. During the next winter 1998 – 1999, 22 wintering birds were observed.

Literatura

- BEJČEK V., ŠTASTNÝ K., HUDEC K., 1995: Atlas zimního rozšíření ptáků v České republice 1982-1985. H&H, Praha.
- ČESÁK J., 1985: Zimní výskyt sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) na Újezdském rybníku. Sborník Vč. Pobočky ČSO, 7: 61-62.
- ČESÁK J., 1997: Hnízdění sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) na rybníku Baroch (okres Pardubice). *Panurus*, 8: 60.
- HUDEC K. et al., 1983: Fauna ČSSR, Ptáci III/2. Academia, Praha.
- ŠTANCL L., ŠTANCOVÁ H., 1987: Ptactvo Pardubicka II, Bohdanečsko. K MVČ, Pardubice.

Adresa autora: Jiří Česák, Ráby 81, 533 52 Staré Hradiště